

Remissvar: Ett starkt straffrättsligt skydd mot köp av sexuell tjänst och utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling, m.m. (SOU 2016:42)

Sammanfattning

- S-kvinnor vill att böter tas bort ur straffskalan för ”Köp av sexuell tjänst” så att brottet alltid leder till ett frihetsberövande straff.
- S-kvinnor bedömer att en gradindelning av brottet ”Köp av sexuell tjänst” kommer att få marginella effekter.
- Vid gradindelning av brotten ”Köp av sexuell tjänst” och ”Köp av sexuell handling av barn” är det viktigt att det tydligt framgår i förarbetena vem och vad som avses med utsatt situation, för att undvika restriktiva bedömningar av lagarna.
- S-kvinnor vill slopa kravet på dubbel straffbarhet för köp av sexuell tjänst utomlands.
- S-kvinnor välkomnar att böter tas bort ur straffskalan för ”Köp av sexuell handling av barn” så att brottet alltid leder till ett frihetsberövande straff.
- S-kvinnor välkomnar att oaktsamhetskrav för gärningsmän beträffande brottsoffers ålder vid sexualbrott mot barn förs in i Brottsbalken.
- S-kvinnor betonar att köp av sexuella tjänster alltid är ett utnyttjande av en person i en utsatt situation, både för barn och vuxna. Vi motsätter oss starkt användandet av formuleringen att sexköp kan vara en ”affärstransaktion mellan två jämbördiga parter”.

Köp av sexuell tjänst

Trots den straffskärpning som gjordes 2011 av brottet ”Köp av sexuell tjänst”, då maxstraffet höjdes från fängelse i sex månader till fängelse i ett år, har inte straffvärde och påföljd förändrats. Böter är den påföljd som utdöms.

Samtidigt skildrar Stockholmspolisens prostitutionsgrupp en verklighet där unga sexköpare inte avskräcks av böter. Bötesbeloppet betalas och ingen utomstående behöver få veta om sexköpet. Med anledning av detta, och för att tydliggöra allvaret i brottet, anser S-kvinnor att böter bör tas bort ur straffskalan så att brottet alltid leder till ett frihetsberövande straff.

S-kvinnor bedömer att utredningens förslag om att brottet ”Köp av sexuell tjänst” ska gradindelas genom att även ”Grovt köp av sexuell tjänst” införs kommer att få marginella effekter. Utredningen föreslår att ”Grovt köp av sexuell tjänst” ska omfatta fall där den som utfört den sexuella tjänsten befunnit sig i en utsatt situation eller att gärningen varit av hänsynslös art, fall med kopplingar till människohandel eller organiserad brottslighet pekas särskilt ut. Det handlar om ett försumbart antal fall. År 2015 anmäldes 58 brott om människohandel för sexuella ändamål varav 2 brott lagfördes, att jämfört med 523 anmälda fall och 330 lagförda brott rörande köp av sexuell tjänst.

Det kan också bli svårt med bevisbördan, att påvisa att en sexköpare vetat om att en prostituerad varit utsatts för människohandel eller organiserad brottslighet. Det bör också med all tydlighet framgå att köp av sexuella tjänster alltid är ett utnyttjande av en person i en utsatt situation.

Vid bedömningen om särskild utsatthet brukar bedömningarna vara restriktiva. Vid en gradindelning av brottet är det därför avgörande att det tydligt framgår av förarbeten vilka kriterier som avses gällande till exempel ålder, relation till köparen m.m.

Köp av sexuell tjänst utomlands

S-kvinnor vill att sexköpslagen ska gälla för svenska medborgare som köper sex utomlands. Vi vill därmed slopa kravet på dubbel straffbarhet och menar att brottet står i paritet med de sexualbrott som redan har undantag gällande dubbel straffbarhet.

Prostitution och människohandel är, mer än mycket annat, av internationell och gränsöverskridande karaktär och det är ett särskilt allvarligt brott. Att det, som utredningen framhåller, saknas internationell samsyn när det gäller synen på prostitution ska inte ses som ett argument mot lagstiftning. Sverige måste gå före, som vi gjorde när sexköpslagen infördes nationellt.

Köp av sexuell handling av barn

S-kvinnor välkomnar utredningens förslag att böter tas bort ur straffskalan för ”Köp av sexuell handling av barn”, så att brottet alltid leder till ett frihetsberövande straff.

S-kvinnor anser att det är bra med en gradindelning av brottet för att vid allvarliga fall kunna göra en mer nyanserad bedömning av straffvärdet. Även i detta fall är det viktigt att det tydligt framgår av förarbetena till lagen vad som avses med att ett barn befinner sig i särskilt utsatt situation, för att undvika restriktiva bedömningar av lagen.

S-kvinnor anser att utredningens förslag att ändra brottsbenämningen till ”Utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling” respektive ”Grovt utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling” är lovvärt om motiveringen är att tydliggöra att barn är mer utsatta än vuxna och att ett utnyttjande av barn därmed är grövre. Det bör dock med all tydlighet framgå att utnyttjande av barn genom sexuell handling alltid är ett grovt brott.

S-kvinnor vänder sig mot hur utredningen kontrasterar utnyttjande av barn mot sexköp av en vuxen person ”som en affärstransaktion mellan två jämbördiga parter”. S-kvinnor ser alla former av sexköp som ett utnyttjande – även när det gäller vuxna.

Oaktshetskravet för gärningsmän beträffande brottsoffers ålder vid sexualbrott mot barn

S-kvinnor välkomnar utredningens förslag till skärpning av bestämmelsen i 6 kap. 13 § BrB, att till ansvar för en gärning som begås mot någon under en viss ålder ska dömas även den som varit oaktshet i förhållande till att den andra personen inte hade uppnått den åldern. Det är ett välkommet utökat ansvar för gärningspersonen.

Stockholm 2016-10-12

Carina Ohlsson

Förbundsordförande S-kvinnor